

A Pécsi Ítéltábla a Herke és Szabó Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Benedek és Tamás Ügyvédi Iroda által képviselt **. rendű alperes neve.** (címe) I. rendű, a Dr. Nesz Judit Ügyvédi Iroda által képviselt **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű és **III.rendű alperes neve** (címe) III. rendű alperesek ellen változásbejegyzés alapjául szolgáló okiratok létre nem jöttének, semmisségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a.....Törvényszék 2018. december 3. napján kelt .../56. számú ítélete ellen a felperes által 57. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint, a II-III. rendű alpereseknek együttesen 76.000 (hetvenhatezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és a III. rendű alperes a II. rendű alperes gyermekei.

Az I. rendű alperes családi vállalkozás, amelynek az alapításától 2013. május 8-ig a felperes és a II. rendű alperes 50-50%-os üzletrészhányadban volt a tagja. 2013. május 8-ától az I. rendű alperes tagja a III. rendű alperes is, üzletrészhányada 30%, a II. rendű alperes üzletrészhányada pedig 20%.

A felperes az I. rendű alperes kft. alapításától 2015. május 15. napjáig a kft. önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője volt, azóta a II. rendű alperes az önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezető.

Az I. rendű alperes 2013. május 8. napján taggyűlést tartott, ahol a 2/2013.(05.08.) számú határozattal a felperes és a II. rendű alperes tagok döntöttek a II. rendű alperes 250.000 forint névértékű üzletrészenek 100.000 forint és 150.000 forint névértékű üzletrészre történő felosztásáról, és a 150.000 forint névértékű üzletrésznek a III. rendű alperes részére történő értékesítéséről. A 3/2013.(05.08.) számú határozattal a társaság tagjai öt éves határozott időtartamra 2013. május 8-ától 2018. május 8-áig a felperest ügyvezetővé választották. Az 5/2013.(05.08.) számú határozattal döntöttek a társasági szerződés fentiek szerinti módosításáról.

A fenti határozatok alapján az I. rendű alperes jogi képviselője, néhai ... ügyvéd útján változásbejegyzési eljárás iránti kérelmet terjesztett elő. Ehhez csatolta a 2013. május 8-ai taggyűlési jegyzőkönyvet, a tagjegyzéket, a felperesnek az ügyvezetői tisztséget elfogadó nyilatkozatát, a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt társasági szerződést, a jogi képviselőnek adott meghatalmazást, a székhelyhasználatot igazoló nyilatkozatot és két fióktelep (... és ... és ... helyrajzi számú) használatát igazoló okiratokat. A Törvényszék Cégbírósága elrendelte a változások bejegyzését.

A fenti okiratokon a felperes névaláírása a felperestől származik.

Az I. rendű alperes 2015. május 15-én megtartott taggyűlésén a felperest ügyvezetői tisztségéből visszahívták, új ügyvezető megválasztására nem került sor, emiatt törvényességi felügyeleti eljárás indult az I. rendű alperes ellen. Az I. rendű alperes az eljárásban előírtakra figyelemmel taggyűlést tartott. A taggyűlésen az 1. napirendi pont tekintetében, amely a társaság vezető tisztségviselőjének megválasztása volt, megállapították, hogy a taggyűlés nem határozatképes. A megismételt taggyűlés időpontja 2015. szeptember 4. napja volt. A megismételt taggyűlésen a szavazásra jogosult III. rendű alperes 15% igen szavazatával meghozták az 1/2015.(09.04.) számú taggyűlési határozatot, amely szerint a társaság ügyvezetője 2015. szeptember 4. napjától határozatlan időtartamra a II. rendű alperes. A taggyűlési határozat szerinti változást a cégbíróság a cégjegyzéken átvezette. A taggyűlési határozat nem jogszabálysértő.

A felperes 2015. június 4-én a ... Rendőrkapitányság ... Rendőrsén feljelentést tettid. szám alatt, egyebek mellett ismeretlen tettes ellen, aki a tudta és beleegyezése nélkül új társasági szerződést készített, amelyben az I. rendű alperes kft. saját és édesanyja 50-50%-os tulajdonrészeit módosította. A feljelentés alapján indult, a ... Rendőrkapitányság ... Örsbü. számú eljárásban ... Igazságügyi írásszakértő készített szakvéleményt.

A felperes a 2015. szeptember 24-én érkezett keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2013. május 8. napján kelt, cégjegyzéki változásbejegyzési kérelem alapjául előterjesztett valamennyi okiraton, ekként a taggyűlési jegyzőkönyvön, a tagjegyzéken, a felperesi nyilatkozaton, aláírásmintán, a székhelyhasználatot igazoló okiraton, a ... helyrajzi szám alatti és ... helyrajzi szám alatti, valamint a szám alatti ingatlanon fióktelep használatot igazoló okiraton, az egységes szerkezetbe foglalt társasági szerződésen és a felperes által ... ügyvéd részére adott meghatalmazáson a névaláírás nem a tőle származik. Erre tekintettel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 205.§ (1) bekezdése alapján az okiratok létre sem jöttek, nem léteznek. Az üzletrészt így nem osztották fel, a II-III. rendű alperesek közötti üzletrész adásvételi szerződésben a felek olyan üzletrésztől rendelkeztek, amely nem is létezik. Az üzletrész adásvételi szerződés ezért semmis, mert lehetetlen szolgáltatásra irányul. E körben másodlagosan a Gt.130.§ (1) bekezdésében írtakra hivatkozott, mivel az üzletrész adásvételi szerződés tárgya jogszabálysértéssel jött létre, ugyanis hiányzott a felperes, mint tag hozzájárulása az üzletrész felosztásához. Kérte, hogy a bíróság keresse meg a cégbíróságot, hogy törvényességi eljárás keretében írja elő az eredeti állapot helyreállítását.

Kérte továbbá a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 45.§ (1) bekezdése alapján az 1/2015.(09.04.) számú taggyűlési határozat hatályon kívül helyezését arra figyelemmel, hogy amennyiben a bíróság az első kereseti kérelem vonatkozásában kimondja a semmisséget, úgy a III. rendű alperes nem minősül a társaság tagjának, így a Gt.141.§ (2) bekezdés j) pontja alapján nem választhatta meg érvényesen ügyvezetőnek a II. rendű alperest.

Az elsőfokú bíróság a 2017. május 17-én kelt .../74. számú ítéletével a keresetet - a perben kirendelt szakértő 1 igazságügyi írásszakértő szakvéleményére figyelemmel, amely szerint a kérdéses névalíráások a felperes kezétől származnak - elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljárta Ítéletábrla a 2018. március 8-án kelt .../20. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak új szakértő kirendelésével kell tisztázni a több eredeti példányban készült okiratok alapján, hogy a 2013. május 8-án kelt eredeti okiratokon a felperes névalírása a felperes kezétől származik-e vagy sem. A megismételt eljárásban ezért az új szakértőnek az összes eredeti irat vizsgálatát feladatává kell tennie.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az ellenkérelmükben arra hivatkoztak, hogy 2013. május 8-án az I. rendű alperes szabályszerű taggyűlést tartott, a hivatkozott okiratok nem bűncselekmény útján jöttek létre. A felperes valamennyi hivatkozott okiratot aláírta. A II. rendű és a III. rendű alperes jogi képviselője hivatkozott arra is, hogy a 2013. május 8-ai taggyűlési határozatok vonatkozásában a jogvesztő határidő 2014. május 8-án lejárt.

Az alperesek a felperes második kereseti kérelme elutasítását is kérték figyelemmel arra, hogy azt kizárólag a 2013. május 8-ai változásbejegyzési okiratok semmisségének megállapítására irányuló kereseti kérelmére alapozta a felperes, egyéb körülményre nem hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a felperes mindkét kereseti kérelmét megalapozatlannak találta, ezért azt fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította, és kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára 120.000 forint, a II-III. rendű alperesek javára együttesen 152.400 forint elsőfokú perköltség megfizetésére.

Ítélete indokolásában rögzítette, hogy a felperes első kereseti kérelme - tartalma szerint - nem a 2013. május 8-án meghozott taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezésére irányult, hanem az azok alapjául szolgáló okiratok rPtk.200.§ (2) bekezdésére alapított semmisségének a megállapítására, ezért nem vette figyelembe II., III. rendű alpereseknek azt a hivatkozását, hogy a taggyűlési határozat megtámadására irányadó jogvesztő határidő a keresetindításig eltelt.

Rögzítette, hogy a felperes a 2013. május 8-ai okiratok vonatkozásában azt állította, hogy az azokon szereplő névalírás nem tőle származik. E tényállítását a polgári perrendtartásról szóló 1953. évi III. törvény (Pp.) 164.§ (1) bekezdése szerint a felperes igazságügyi írásszakértői bizonyítással kívánta bizonyítani. A felperes álláspontja szerint a megismételt eljárásban a szakértői bizonyítás célja a perben kirendelt szakértő (szakértő 1) és a büntetőeljárásban eljárta szakértő (...) szakvéleménye közötti ellentét feloldása, a két ellentétes szakvélemény teljes körű összevetése volt.

Az elsőfokú bíróság álláspontja a fentiekkel szemben az ítéletábrla iránymutatása alapján az volt, hogy új szakértő kirendelésével kellett tisztázni, hogy a vitatott okiratokon szereplő névalírások a felperes kezétől származnak-e, ennek megfelelően határozta meg a megismételt eljárásban kirendelt szakértő feladatát.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek szakértő 2 igazságügyi szakértő kizárására irányuló indítványait elutasító (41/IV., 56/I. számú) végzéseit indokaként - azon túl, hogy a szakértő maga sem érezte elfogultnak magát - rögzítette, hogy az indítványokban a felperes által megjelöltek nem olyan objektív okok, amelyek a szakértő kizárását megalapozták volna.

Az elsőfokú bíróság a kirendelt szakértő 2 igazságügyi szakértő szakvéleményét ítélezése alapjául elfogadta. Megállapította, hogy a szakértő az ítéletábla előírásának megfelelően megvizsgálta a néhai ... ügyvéd irodagondnokánál megőrzött iratokat, a néhai ügyvéd által a cégbíróságnak az eljárás lefolytatásához elektronikusan megküldött iratok papír alapú másolatát, továbbá a büntetőeljárás során ... a ... Rendőrkapitányság ... Örs ... bü. számú lefoglalást elrendelő határozata alapján lefoglalt, bűnjelként kezelt eredeti okiratokat is. Azokról alap- és kiegészítő szakvéleményeiben aggálytalan szakvéleményt adott, amelyekben megállapította, hogy a vizsgált valamennyi okiraton az aláírások a felperesi névtulajdonostól származnak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy a felperes által hivatkozott és vitatott „aláírásminta” eredeti, ügyvédi irodában elfekvő, a szakértő által vizsgált példányán az okiratszerkesztő ügyvéd részéről az szerepel, hogy „nyilatkozom, hogy az aláírásminta hitelesítést a bejegyzési eljárás során láttam el ellenjegyzésemmel”, míg a másik, másolatban fellelhető példányon „az aláírásminta ellenjegyzését a cégbejegyzési eljárás során láttam el aláírással”, nem releváns. A kereseti kérelemre tekintettel ugyanis nem az ügyvédi nyilatkozat (ellenjegyzés avagy hitelesítés) szövegrészének van jelentősége, hanem az aláírásnak. Az első kereseti kérelem szempontjából az volt releváns vizsgálandó tény, hogy a cégbírósági változásbejegyzés alapjául szolgáló okiratok érvényesen létrejöttek-e, az üzletrészfelosztásra, az ekként létrejött üzletrész adásvételére, a társasági szerződés módosítására, székhelyhasználatra, fióktelep használatára vonatkozóan volt-e szerződéses akarata a felperesnek.

Elegendő volt ezért a szakértő részéről kizárólag annak az eredeti példánynak a vizsgálata, amelyen az ügyvéd az aláírásminta hitelesítésre nyilatkozik. A szakértő ezzel az okirattal kapcsolatban is megállapította, hogy a névaláírás a felperestől származik.

A fentiekre tekintettel megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság a felperes által megbízott tanú magánszakértői véleményét figyelmen kívül hagyta, mert tanú tanúként (.../70. sz. jegyzőkönyv 5. oldal) előadta, hogy csak a felperes által részére átadott társasági szerződésen szereplő aláírást vizsgálta, míg az amúgy jelen perben felperes által vitatott aláírásként szereplő aláírásmintán lévő aláírást nem vitatottként vette figyelembe. A vitatott iratok közül kizárólag a másolatban rendelkezésre álló, 2013. május 8. napján kelt társasági szerződésen lévő aláírást hasonlította össze az általa 2015. évben felvett mintákkal.

Szintén figyelmen kívül hagyta a felperes által csatolt, dátumbélyegző nélkül készült fényképfelvételeket, mert azok nem bizonyítják, hogy a perbeli okiratokon a névaláírások nem a felperestől származnak.

Megállapította, hogy a perben nem releváns a felperes által hivatkozott, 2013. május 8-ai taggyűlési meghívó és ügyvédi tényvázlat hiánya, a taggyűlés helyével kapcsolatos előadása, valamint egyéb, a peres felek közt folyamatban lévő büntetőeljárások, így azokat sem értékelte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletábla hatályon kívül helyező végzésének értelmezésére tekintettel, mint sürgősségi intézkedést, mellőzte a szakértő 1 és ... igazságügyi szakértők által vizsgált összes írásszerűség összehasonlítására szakértő kirendelését, és a szakértők együttes meghallgatására illetve ... igazságügyi szakértő ismételt tanúként meghallgatására, valamint ... és ... tanúk meghallgatására vonatkozó felperesi indítvány teljesítését. Mellőzte az alperesek által a korábbi eljárás során

indítványozott cégtörvényességi eljárások iratainak a beszerzését is, mivel azok tartalma a jelen per eldöntése szempontjából nem volt releváns.

Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a jelen perben eldöntendő kérdés az volt, hogy a perbeli okiratokon a névaláírás a felperes kezétől származik-e. Ennek eldöntése szakkérdés, a perben e kérdésben adott szakvélemény aggálytalan volt, ebben a körben nem mérlegelhető, hogy más ügyben, más iratok vonatkozásában, más szakértők milyen megállapításokat tettek.

Tekintettel arra, hogy a perben kizárólag azt a tényt kellett bizonyítani, hogy a perbeli okiratokat nem a felperes írta alá, s ezt a felperes nem bizonyította, ezért a 2015. május 8-ai változásbejegyzés alapjául szolgáló okiratok semmisségére vonatkozó kereseti kérelmet, valamint a kizárólag ezzel az indokkal az 1/2015. (09.04.) sz. taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránti második kereseti kérelmet is elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérve Pp.252.§ (2) bekezdése alapján, arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a perben kirendelt szakértő kizárásának mellőzésével megsértette az elsőfokú eljárás lényeges szabályait. Álláspontja szerint a szakértő személyes meghallgatása során sem adta elfogadható indokát annak, hogy miért tett arra vonatkozó megállapítást, hogy a büntetőeljáráshoz a szakértők a névvisező aláírás mintáinak olyan halmazát vizsgálhatták, amelyeket a felperes tudatosan azzal a szándékkal készített, hogy azok számára kedvező eredményt hozzanak.

A felperes álláspontja szerint minden további vizsgálódás nélkül megállapítható, hogy a szakértő olyan magatartást és hozzáállást állított felperesről, amely alapján nyilvánvaló, hogy az ügy tárgyilagos megítélése tőle nem várható. Emellett továbbra is hivatkozott arra, hogy szakértő 2 szakértő a 2018. december 3. napján megtartott meghallgatása során elismerte, hogy az ügyben korábban szakvéleményt adó szakértő 1 szerzőtársa volt.

Mindezekre tekintettel arra hivatkozott, hogy a perben olyan szakértő adott szakvéleményt, akivel szemben a Pp.13.§ (1) bekezdés e) pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn. Az elsőfokú bíróság törvényi kötelezettségét megszegve nem zárta ki az ügyből a szakértőt.

Másodlagosan kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (3) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, meghatározva a megismételt eljárásban lefolytatandó bizonyítás körét. E körben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a lefolytatott szakértői bizonyítás nem felel meg a Ítélet tábla hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatásnak. A szakértői bizonyítás célja ugyanis a megismételt eljárásban a korábbi eljárásban beszerzett két szakvélemény közötti ellentét feloldása lett volna, szakértő 2 azonban nem végezte el a szakértő 1 és ... által vizsgált összes írás-sajátosság összehasonlítását.

Hivatkozott arra is, hogy a szakértő nem vizsgálta meg az összes eredeti iratot, nem végezte el továbbá a cégbíróság felé becsatolt okiratok teljes körű vizsgálatát sem. Utalt arra, hogy a perben kirendelt szakértő a technikai hasítás lehetőségét kizárta, ezzel szemben a 2018. december 30. napján tartott meghallgatása során a szakértő az okiratok szemrevételezése alapján maga is elismerte azt a tényt, hogy a cégbíróság által elrendelt hiánypótlás során benyújtott aláírás minta technikai okirat-hamisítással készült.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a szakértő a 2013. május 8-án kelt összes eredeti iratot megvizsgálta, hiszen szakértő a 2018. december 3. napján tartott meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a 18/1. sorszámú aláírásmintát nem vizsgálta, azt korábban nem is látta, ezért nem nélkülözhető a jogügylet során eljáró ügyvédi irodagondnokánál lévő összes irat bekérése és újbóli vizsgálata.

A felperes fellebbezése szerint az alapszakvélemény és kiegészítései mellékletét képező írásminták rendkívül hiányosak, ezekből a hiányos írásmintákból is megállapítható azonban, hogy a szakértő által azonosnak állított írás-sajátosságok nemhogy azonosságot, de még hasonlóságot sem mutatnak. E körben fellebbezésében grafikai mellékletekkel kívánta alátámasztani a megismételt eljárásban beszerzett szakértői vélemény megalapozatlanságát.

Hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes a Járásbíróság előtt a .../2016. szám alatt folyamatban lévő büntetőeljárásban 2018. november 20. napján tartott tárgyaláson beismerte, hogy ... Kft. kezelésében lévő erdőrészek vonatkozásában 4 db műveleti lap megnevezésű nyomtatványon látható ... nevet szimbolizáló aláírásokat szándékosan ő írta, ... aláírását meghamisítva. Sérelmezte, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv beszerzésére irányuló bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság elutasította.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte ... Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Gazdaságvédelmi Osztálybű. számú kirendelő határozata alapján hamis magánokirat felhasználásának megalapozott gyanúja miatt indult büntetőügyben a Bűnügyi Szakértő és Kutató Intézet Szakértői Főosztály Kriminalisztikai Szakértői Osztály Írás és Okmányszakértői Laboratóriuma által készített írásszakértői véleményt. E vélemény az I. rendű alperes cégének nyomtatványán látható, ... nevet szimbolizáló részlegesen olvasható eredeti aláírások, valamint II. a rendű alperes és a felperes eredeti aláírásai, hatósági nyilvántartásban szereplő aláírásai, írásmintái és próbairásai vizsgálata alapján megállapította, hogy az inkriminált ... aláírásokat nem névtulajdonos ..., hanem teljes szakértői bizonyossággal II.rendű alperes neve írta.

Utalt továbbá, hogy az alapeljárásban és a megismételt eljárásban is indokolatlanul mellőzte az elsőfokú bíróság a ... Járásbíróság .../27. számú végzésével kirendelt ... igazságügyi szakértő szakértői véleményét. Ebben az írásszakértő az általa vizsgált előszerződésen és az I. rendű alperes cég taggyűlési jegyzőkönyvén található ... nevet szimbolizáló eredeti aláírásokról megállapította, hogy azok nem hitelesek, kétséget kizáróan nem felperes neve kezétől származnak.

Álláspontja szerint a hivatkozott három más hatósági eljárásban kirendelt szakértő által készített szakértői vélemény mindegyike olyan bizonyíték, amelyet az elsőfokú bíróságnak a szabad bizonyítás talaján értékelni kellett volna.

Mindezek alapján nem mellőzhette volna az elsőfokú bíróság a felperesnek arra vonatkozó bizonyítási indítványa teljesítését, hogy terjessze ki a szakértői bizonyítás körét a perben vizsgálandó összes okiraton szereplő ... nevet szimbolizáló aláírások és II.rendű alperes neve II. rendű alperes eredeti aláírásai, írásmintái és próbairásai összehasonlító írásszakértői vizsgálatára.

Hivatkozott arra is, hogy a megismételt eljárásban beszerzett írásszakértői vélemény nem más, mint ... szakértői véleményének kritikai elemzése ezért álláspontja szerint nem mellőzhette volna az elsőfokú bíróság az arra vonatkozó bizonyítási indítvány teljesítését sem, hogy szakértő 2 és ... igazságügyi szakértőket együttesen hallgassa meg és nyilatkoztassa őket arról, miként jutottak egymástól teljesen ellentétes következtetésekre.

A felperes fellebbezése kiegészítéseként a másodfokú eljárásban 2019. február 18. napján benyújtott előkészítő iratában csatolta Járásbíróság előtt .../2016. szám alatt folyamatban lévő büntetőeljárásban 2018. november 20. napján megtartott tárgyalás jegyzőkönyvét, amely II.rendű alperes neve II. rendű alperes beismerő vallomását rögzíti. Csatolta továbbá a ... Igazgatósága előtt ...bű. szám alatt költségvetési csalás elkövetésének ügyében folyó büntetőeljárásban készült írásszakértői és könyvszakértői véleményt, amely kategorikusan megállapította, hogy a ... nevében ... III.rendű alperes neve felé kiállított számlákat ... III.rendű alperes neve állította ki.

Sérelmezte hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte azt a teljes szakértői bizonyossággal megállapított tény, hogy az alperesi cégben több alkalommal előfordult már, hogy a II-III. rendű alperesek meghamisították felperes aláírását.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a szakértő kizárására tett indítványok megalapozatlanok voltak, indokoltan és aggálytalanul utasította el az elsőfokú bíróság a szakértő kizárására irányuló indítványt, illetve a szükséges mértékben feltárta a tényállást, ezért mind az elsődleges, mind a másodlagos felperesi fellebbezési kérelem megalapozatlan. Hivatkozott arra, hogy a felperes fellebbezésében hivatkozott más hatóságok eljárásában beszerzett szakértői vizsgálatok tárgya adásvételi előszerződés, négy db erdőgazdálkodással kapcsolatos műveleti lap, illetve négy db számla volt, a felperesi állítással szemben a vizsgált iratok között nem volt cégirat.

A II-III. rendű alperesek ugyancsak az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték, annak helyes indokaira tekintettel. Utaltak arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a szakértő kizárására irányuló indítványokat elutasító végzése megalapozottak voltak. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a másodfokú bíróság iránymutatásának megfelelően járt el a szakértő kirendelésekor. A megismételt eljárásban lefolytatandó bizonyítási eljárásnak nem volt célja a korábbi eljárásban rendelkezésre álló szakvélemények közötti ellentmondás feloldása. A megismételt eljárásban kirendelt szakértő a rendelkezésre álló eredeti aláírásmintákkal összefüggésben megállapította, hogy a névaláírás kétségtelenül a felperes kezétől származik, a felperes személyének azonosítása az eredeti okiratokon megtörtént. A szakértő megállapította azt is, hogy a másolatban rendelkezésre álló aláírásmintán a névaláírás ugyancsak a felperes kezétől származik. Az aláírásmintában foglalt jognyilatkozatot a felperes kétségtelenül megtette, ezt az eredetben rendelkezésre álló, a szakértő által vizsgált aláírásminta tanúsítja. Az egyéb eljárásokban beszerzett, nem a perbeli okiratokat vizsgáló szakértői vélemények felhasználását az elsőfokú bíróság helyes indokok alapján mellőzte, hiszen azok a kereseti kérelemmel nem hozhatók összefüggésbe.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítékezése alapjául.

A Pp.178.§a szakértő kizárásáról az alábbiak szerint rendelkezik:

- (1) Az, akire a 13. § (1) bekezdésének *a)*, *b)*, *c)* vagy *e)* pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn, szakértőként sem járhat el, úgyszintén az sem, aki az ügyben mint bíró vett részt, illetve aki olyan gazdasági társaságnak tagja, alkalmazottja, amely az ügyben szakértőként már korábban eljár.
- (2) Az ügyben szakértőként nem járhat el az a gazdasági társaság, amelynek tagjával vagy vezető tisztségviselőjével szemben a 13. § (1) bekezdésének *a)*, *b)* vagy *c)* pontjában, illetve vezető tisztségviselőjével szemben a 13. § (1) bekezdés *e)* pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn. Az

ügyben nem járhat el az a szakértői intézmény sem, amelynek vezetőjével szemben 13. § (1) bekezdésének a), b), c) vagy e) pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn.

(3) A bíróság hivatalból ügyel arra, hogy kizárt szakértő az eljárásban ne vegyen részt. A kizárási okot maga a szakértő, valamint a fél köteles a bíróságnak haladéktalanul bejelenteni; ha a bejelentés a szakértő véleményének előterjesztése után történt, a bíróság a vélemény figyelembevételével dönti el, hogy más szakértő meghallgatása szükséges-e.

(4) A bíróság a kizárás tárgyában a felek és a szakértő meghallgatása (113. §) után határoz; határozata ellen külön fellebbezésnek helye nincs. Ha a szakértőt a megkeresett bíróság rendelte ki, a kizárás felől is ez határoz; ha azonban a kizárási okot a szakvélemény előterjesztése után jelentik be, a (2) bekezdés alkalmazásával a perbíróság dönt.

A Pp.13.§ (1) bekezdés e) pontja szerint az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban mint bíró nem vehet részt: az, akitől az ügynek tárgyilagosa megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság).

A szakértő kizárását eredményező elfogultságot olyan objektív tények, körülmények alapozzák meg, amelyből nyilvánvaló, hogy az adott ügyben a tisztességes eljárás követelménye az ügy pártatlan elbírálása, illetve pártatlan szakvéleményadás a kirendelt szakértő részéről nem biztosítható.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel abban a körben, hogy a felperes a megismételt eljárásban kirendelt szakértő 2 igazságügyi írásszakértővel szemben ilyen objektív, a kívülállókban is az elfogultság látszatát keltő tényre nem hivatkozott.

A felperes által elsőként megjelölt kizárási okkal kapcsolatban (14. sz. szakvélemény 7. oldal) a másodfokú bíróság megállapította, hogy az ott rögzítettek a szakértő által elvégzett vizsgálatokon alapuló szakértői következtetések, amelyek a szakértő kizárására nem szolgálnak alapul. Ugyancsak nem volt megalapozott a szakértő kizárása iránt előterjesztett második fellebbezési kérelem sem. Az a tény, hogy a megismételt eljárásban kirendelt írásszakértő és az alapeljárásban kirendelt írásszakértő 1995-ben egy könyv szerzőtársai voltak, semmiképpen nem jelent olyan objektív körülményt, amely kívülállókban az elfogultság látszatát keltheti, figyelemmel a szakértő arra vonatkozó egyértelmű nyilatkozatára is, hogy sem a könyv írásakor, sem azóta a másik szakértővel személyesen nem is találkozott.

Az elsőfokú bíróság a szakértő kizárása iránti kérelmek előterjesztését követően a Pp.178. § előírásainak megfelelően járt el, az eljárása eljárási szabálysértéstől mentes volt, lényeges eljárási szabálysértés hiányában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a felperes elsődleges fellebbezési kérelmének megfelelően nem kerülhetett sor.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a megismételt eljárásban az ítélet táblája az elsőfokú bíróságnak nem azt írta elő, hogy az alapperben beszerzett írásszakértői véleményt és a büntető eljárásban beszerzett írásszakértői véleményt hasonlítsa össze (figyelemmel arra a tényre is, hogy az alapperben és a büntetőeljárásban kirendelt szakértők más-más eredeti okiratokat vizsgáltak), hanem az, hogy új írásszakértőt rendeljen ki, aki az összes eredeti okirat vizsgálatával végzi el a feladatát, hogy megállapítsa, a perbeli okiratokon szereplő felperesi névalírás a felperestől származik-e nem, vagy sem.

A fellebbezésben a felperes hivatkozott a szakvélemények mellékletében rögzített írásminták eltérőségeire. A felperes 53. sorszámú észrevételében foglaltakra tekintettel a szakértő személyes meghallgatása alkalmával már nyilatkozott ezekre a felvetésekre (56. jkv. 4., 5. oldal),

szakvéleményét ennek ismeretében is fenntartotta. A fellebbezésben a felperes az 53. sorszámú felperesi észrevételben foglaltakat ismételte meg ebben a körben, semmilyen, a szakértő által meg nem válaszolt új körülményre nem hivatkozik.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában, hogy az aláírásminta nyomtatott szövegében történt eltérés, ha volt is e körben technikai hamisítás, a jelen kereseti kérelem elbírálása szempontjából nem releváns. A szakértőnek az eredeti aláírásmintát kellett megvizsgálnia. Az eredeti aláírásmintán kétséget kizáróan azonosította a szakértő a felperestől származó névalírást. A második, ellenjegyzést rögzítő aláírásmintán felperes névalírása az eredeti jogügyletnél eljáró ügyvéd irodagondnoknál a szakértő által eredetben vizsgált aláírásmintával megegyező. A perben kirendelt írásszakértő feladata az aláírások alapján az aláíró személyének azonosítása volt. Ha volt is technikai hamisítás, az csak az aláírások fölött található nyomtatott szöveget érintette, az aláírást nem.

Szükségtelen lett volna a felperes indítványának megfelelően az elsőfokú bíróság részéről a szakértői vizsgálat kiterjesztése a II. rendű alperes aláírásmintáira is, tekintve hogy felperes bizonyítandó tényállítása az volt, hogy a perbeli okiratokon az aláírás nem a felperestől, hanem más személytől származik. Ha a szakértői megállapítás az lett volna, hogy a perbeli okiratokat nem a felperes írta alá, a bizonyítás a polgári perben a felperes részéről sikeres lett volna annak vizsgálata nélkül, hogy az aláírások ténylegesen kitől származnak.

A fellebbezéssel összefüggésben a másodfokú bíróság utal arra is, hogy a ... Járásbíróság előtt folyamatban lévő perben, illetőleg a felperes által hivatkozott büntető perben, valamint ... előtt folyamatban lévő nyomozás során kirendelt szakértő nem a perbeli okiratokat, hanem egyéb okiratokat vizsgáltak. A jelen per tárgya a perbeli okiratok vizsgálata alapján a felperes kereseti kérelmei megalapozottságának megítélése, ezért irreleváns, hogy más okiratokkal kapcsolatban más eljárásokban kirendelt szakértők, milyen következtetésekre jutottak. A más eljárásokban beszerzett szakértői vélemények megállapításai ismeretében sem állapítható meg a perben beszerzett aggálytalan szakértői véleményben rögzítettekkel szemben az, hogy a perben vizsgált eredeti okiratokon a felperesi névalírás nem a felperestől származik.

Alaptalanul hivatkozott a felperes fellebbezésében arra is, hogy a megismételt eljárásban beszerzett szakértői vélemény ... írásszakértő által adott szakvélemény kritikája lenne. A szakértő a szakértői kirendelő végzésben foglalt feladatát teljesítette, ennek során részletesen vizsgálta a per tárgyát képező eredeti és a cégbíróság által részére megküldött másolatban rendelkezésre álló iratokat. E részletes vizsgálatokat a szakértő rögzítette és ebből vont le a szakértői következtetéseit, amelyekre alapozta a szakvéleményben és annak készítésében rögzített megállapításait. A szakvélemény egy kis része terjed ki a ... írásszakértő által készített szakértői vélemény kritikájára, kifejtve, hogy milyen körülmények miatt juthatott a büntetőeljárásban kirendelt szakértő a perben eljáró korábbi és a megismételt eljárásban kirendelt szakértő véleményétől eltérő megállapításra.

Helyesen utasította el az elsőfokú bíróság a felperes további bizonyítási indítványait és bizonyítékait, mint szükségtelent. Helyesen utalt arra, hogy ezek az indítványok és bizonyítékok nem alkalmasak a perben beszerzett aggálytalan szakértői vélemény megállapításainak megdöntésére.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás teljes körű, nem megalapozatlan, annak alapjául a megismételt eljárásban beszerzett és több alkalommal kiegészített, valamint a szakértő személyes előadásával is

megegerősített szakértői vélemény szolgál, amely alapján további bizonyításra a releváns tények tekintetében a perben nem volt szükség. Tévesen hivatkozott ezért a felperes az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára, a Pp.252.§ (3) bekezdése alapján ezért megalapozatlanság miatt sem volt helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp.253.§ (2) és 254.§ (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

A sikertelenül fellebbező felperes perköltséget nem igényelhet és pervesztességére tekintettel viselni tartozik a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján az alperesek másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amelyet a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség 50%-ában határozott meg.

Pécs, 2019. február 27.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Krastenics Ildikó s.k. bíró